

Styret i Sparebank 1 Nord-Norge
Postboks 6800 Langnes
9298 TROMSØ

VÅR REFERANSE
17/9381

DERES REFERANSE

DATO
09.05.2018

Merknader - endelig rapport fra stedlig tilsyn

Til grunn for merknadene ligger Finanstilsynets foreløpige rapport 12. mars 2018 fra stedlig tilsyn i SpareBank 1 Nord-Norge 17. og 18. januar 2018, og styrets kommentarer til rapporten 19. april 2018.

Formålet med inspeksjonen var å vurdere bankens styring og kontroll av risiko for hvitvasking og terrorfinansiering, herunder etterlevelse av lov 6. mars 2009 nummer 11 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering, med videre, med tilhørende forskrifter.

Finanstilsynet har følgende merknader etter det stedlige tilsynet:

Overordnet styring og kontroll

- I henhold til hvitvaskingsloven § 5 skal rapporteringspliktige identifisere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering i virksomheten.¹ Risikovurderingen (risikoanalysen) skal gi styret et godt grunnlag for å fastsette risikotoleranse for hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisiko og bør reflektere konsernselskapenes risikoanalyser på et aggregert nivå.

Finanstilsynet pekte i foreløpig rapport på at risikoanalysen fra 2017 har et forbedringspotensial. Etter Finanstilsynets vurdering er analysen generell og identifiserer i for liten grad bankens hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisiko. Finanstilsynet viste til at enkelte næringer og bankens geografiske nedslagsfelt kan medføre forhøyet risiko for kundegrupper, produkter og transaksjoner. En grundig risikoanalyse er viktig for at bankens ressurser blir allokert til områder hvor hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisikoen er høyest.

Finanstilsynet har merket seg fra styrets svar at styret er enig i at risikoanalysen har et forbedringspotensial. Det går frem av svaret at styret vil påse at de eksplisitte risikoene innenfor bankens markedsområder blir tydeligere definert og omtalt i risikoanalysen.

- Hvitvaskingsloven trådte i kraft 15. april 2009. Under inspeksjonen kom det frem at en stor del av kundene som var etablert før dette tidspunktet ikke har vært gjenstand for kundekontroll i henhold til regelverket. Det kom videre frem at banken høsten 2017 hadde et stort antall kunder med fiktivt kundenummer. Finanstilsynet viser til at det skal gjennomføres løpende risikobasert oppfølging av samtlige kunder, jevnfør hvitvaskingsloven § 14. Finanstilsynet tok dette opp i

¹ Se også rundskriv 24/2016.

likelydende brev 11. oktober 2010 til styret i banker, finansieringsselskaper, kredittforetak, samt ledere i filialer av utenlandske kredittinstitusjoner. Finanstilsynet ba om at det skulle etableres handlingsplaner.

Banken informerte Finanstilsynet under inspeksjonen om at det er igangsatt et ryddeprosjekt i bankens kundedata og at prosjektet skal være avsluttet i 2018. Finanstilsynet ba styret om en redegjørelse over status for prosjektet, samt opplysninger om ferdigstilling.

Det går frem av styrets svar at styret har vært løpende orientert om ryddeprosessen, og at styret slutter seg til Finanstilsynets vurdering av at tilstrekkelig og oppdatert informasjon om kundene er viktig. Banken har videre arbeidet for å forbedre systemstøtten og blant annet utviklet løsninger for automatisk oppdatering av kundedata fra kunderegistre og offentlige kilder.

I redegjørelse til styret over rydding i kundedata går det frem at banken har nedsatt en prosjektgruppe. Fiktive kundenummer skal være ryddet ferdig innen utgangen av juni 2018, mens hoveddelen av øvrige mangler, herunder også manglende legitimasjon, skal være korrigert innen utgangen av 2018. Finanstilsynet finner det kritikkverdig at banken ikke har ryddet ferdig i porteføljen fra før 15. april 2009. Finanstilsynet understreker betydningen av at styret prioriterer dette arbeidet.

- I den foreløpige rapporten pekte Finanstilsynet på at kvaliteten på rapportering av hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisiko har vært varierende og svak. Finanstilsynet noterer fra styrets svar at banken iverksetter kvartalsvis styrerapportering av hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisiko.

Elektronisk kunde- og transaksjonsovervåkning

- Finanstilsynet pekte i foreløpig rapport på at bankens bruk av system for elektronisk kunde- og transaksjonsovervåkning må dokumenteres, herunder rutiner for endring i parametersettingen, rutiner for test av transaksjonskontroller og de faktiske kontrollene i systemet, med risiko-vurderinger som ligger til grunn. Finanstilsynet noterer fra styrets svar at banken slutter seg til Finanstilsynets vurderinger og vil utarbeide nevnte dokumentasjon.
- Finanstilsynet viste i foreløpig rapport til at systemet for elektronisk kunde- og transaksjonsovervåkning ikke har koblinger mot andre kundesystemer eller måler mot kundespesifikke opplysninger som kundeforholdets formål og tilsiktede art eller transaksjonshistorikk. Fra styrets svar noterer Finanstilsynet at banken slutter seg til Finanstilsynets vurderinger, og at banken deltar i et prosjekt som skal forbedre funksjonaliteten i systemet med automatisk oppdatering av kundedata og et utvidet datagrunnlag å kontrollere kunder og transaksjoner mot.

Korrespondentbankforbindelser

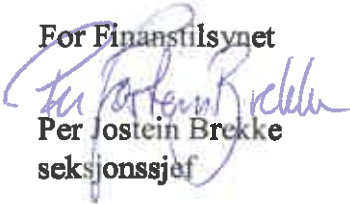
- Korrespondentbankforhold defineres som tilbud av banktjenester mellom korrespondent- og respondentbank. Slike tjenester som er grensekryssende er internasjonalt vurdert å ha høy iboende risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Finanstilsynet pekte i foreløpig rapport på at banken ikke har en overordnet retningslinje som angir hvilken risiko som aksepteres ved innvilgelse av nye eller videreføring av eksisterende korrespondentbankforhold, herunder hvordan behov for korrespondent- og respondentbankforhold skal vurderes opp mot risiko.

Finanstilsynet noterer fra styrets svar at banken har iverksatt en grundig gjennomgang av rutiner og retningslinjer på korrespondentbankområdet og at styret tar Finanstilsynets tilbakemeldinger til etterretning og vil hensynte disse i arbeidet med nye rutiner.

Finanstilsynet ber om å få oversendt kopi av protokollen fra styremøtet der denne rapporten er behandlet. Finanstilsynet ber om oversendelse av en statusrapport over punktene som er tatt opp i dette brevet per 31. desember 2018.

Kopi av dette brevet bes sendt til eksternt revisor.

For Finanstilsynet

Per Jostein Brække
seksjonssjef

Jon S. Hellevik
spesialrådgiver

